

REPUBLIKA HRVATSKA

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena

PREPORUKE ZA STANDARDIZACIJU GEOGRAFSKIH IMENA U REPUBLICI HRVATSKOJ

– IMENOVANJE PODRUČJA

Verzija 1.0

srpanj 2026.

Sadržaj

1. Predgovor.....	3
2. Svrha preporuka	3
3. Pregled stanja	4
4. Zakonodavni okvir	4
5. Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena.....	5
6. Baze podataka, registri i evidencije geografskih imena	6
6.1. Državna geodetska uprava.....	6
6.1.1. Registar geografskih imena	6
6.1.2. Registar prostornih jedinica	7
6.1.3. Službeni topografsko-kartografski informacijski sustav.....	7
6.1.4. Katastar infrastrukture	8
6.2. Ostale baze podataka, registri i evidencije geografskih imena	8
7. Izvori za prikupljanje geografskih imena	9
7.1. Karte	9
7.1.1. Katastarski plan u mjerilima od 1 : 500 do 1 : 5760.....	9
7.1.2. Digitalna ortofotokarta u mjerilima od 1 : 1000 do 1 : 5000 i u sitnijem mjerilu.....	9
7.1.3. Hrvatska osnovna karta u mjerilima 1 : 5000 ili 1 : 10 000.....	10
7.1.4. Detaljna topografska karta u mjerilima od 1 : 25 000 do 1 : 250 000	10
7.1.5. Ostale karte	10
7.2. Posebni registri i ostale publikacije	10
8. Preporuke za imenovanje zaštićenih područja	10
8.1. Imena zaštićenih područja prirode.....	11
8.2. Imena zaštićenih područja kulture	12
8.3. Postupak (pre)imenovanja geografskih objekata iz skupine „Područja (zaštićena)“	13
8.4. Preporuke za (pre)imenovanje objekata iz objektne grupe „Područja (zaštićena)“	14
Privitak I. Izvadak iz <i>Kataloga geografskih objekata</i>	16

1. Predgovor

Geografsko ime dodjeljuje se objektu u prostoru kako bi se definirao prostor, odredio položaj imenovanog objekta i omogućila orijentacija te služi kao osnova u komunikaciji pri objašnjavanju prostornih odnosa. Geografska imena razvijaju se kroz stoljeća, uvjetovana su fizičko-geografskim obilježjima prostora, političko-geografskim promjenama, migracijama stanovništva te promjenama u načinu korištenja i upravljanja prostorom. Također, geografska imena identificiraju i odražavaju kulturu, povijesnu baštinu i geografiju nekog područja, naroda i međunarodne zajednice. Dosljednost njihove primjene osnova je učinkovite komunikacije i stoga pridonosi socioekonomskom razvoju. Geografska imena odražavaju kulturne utjecaje i prožimanja i stoga su važan dio kulturne baštine. Geografskim imenima ne identificiraju se samo geografski objekti, već i pojedinci, grupe i narodi.

Svakodnevna komunikacija, formalno obrazovanje i cjeloživotno učenje, znanstvena istraživanja, komunikacijsko-informacijske aktivnosti (u analognom i digitalnom okruženju), spasilačke akcije, prostorno planiranje, donošenje odluka i dokumenata vezanih uz prostorne odnose te druge svakodnevne aktivnosti sadržavaju podatke o prostoru, a geografska imena važan su medij komunikacije o prostoru i u prostoru.

U cilju standardizacije geografskih imena u Republici Hrvatskoj izrađene su preporuke za imenovanje područja. Pod tim područjima podrazumijevaju se prostori koji su zaštićeni u skladu s odredbama Zakona o zaštiti prirode¹ i Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara².

2. Svrha preporuka

S obzirom na to da ne postoje preporuke za standardizaciju geografskih imena svih geografskih objekata, za mnoga geografska imena nisu određene načelne upute njihova pisanja. Rezultat toga jest nedosljedno, nesustavno i neujednačeno pisanje takvih geografskih imena u sustavu javne uprave, u medijima, popularno-stručnim časopisima, znanstvenim tekstovima, školskim udžbenicima i priručnicima, leksikografskim i geodetsko-kartografskim izvorima.

Zbog različitih metoda i pristupa u prikupljanju prostornih podataka konačni oblik geografskih imena koji dolazi u službenu uporabu nisu obradili svi relevantni stručnjaci. Svrha je Preporuka pridonijeti standardizaciji geografskih imena. Prednosti postojanja standardiziranih geografskih imena posebno dolaze do izražaja u državnoj upravi jer im je osnovna svrha točna i učinkovita administracija te unutardržavna i međunarodna komunikacija, kao i na svim razinama obrazovanja jer su geografska imena temeljni elementi identifikacije i diferencijacije geografskih objekata.

¹ Zakon o zaštiti prirode, (NN 80/13, 15/18, 14/19, 127/19 i 155/23), [pročišćeni tekst](#).

² Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, [NN 145/24](#).

3. Pregled stanja

Do donošenja Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina³ (u daljnjem tekstu: Zakon) problematika geografskih imena nije bila dovoljno razrađena te nije postojalo nacionalno tijelo za standardizaciju geografskih imena, kao ni preporuke za standardizaciju geografskih imena.

Iako sa zakonodavnoga gledišta problematika geografskih imena nije bila uređena, u Republici Hrvatskoj postoji više javnopravnih tijela koja su održavala i održavaju različite baze geografskih imena (endonima i/ili egzonima), kao što su: Državna geodetska uprava, Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, Hrvatske ceste, Hrvatske vode, Hrvatski hidrografski institut, Institut za hrvatski jezik, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova i dr. Navedene baze nisu međusobno povezane.

4. Zakonodavni okvir

Donošenjem Zakona stvorili su se preduvjeti za povećanje učinkovitosti prikupljanja, upravljanja te razvoj samoga registra propisivanjem nadležnosti za vođenje Registra geografskih imena⁴ (RGI) te osnivanjem Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena Republike Hrvatske⁵ (Povjerenstvo). Navedeno rezultira povećanjem kvalitete, olakšanom primjenom navedenih prostornih podataka te većom dostupnošću tih podataka svim zainteresiranim dionicima.

Do donošenja Zakona, problematika geografskih imena u Republici Hrvatskoj nije bila dovoljno razrađena. Tako je, također prvi put, na temelju Zakona glavni ravnatelj Državne geodetske uprave donio Pravilnik o registru geografskih imena⁶. Navedenim Pravilnikom propisuje se sadržaj, način vođenja i održavanja Registra geografskih imena. Sastavni dio Pravilnika je i Katalog geografskih objekata u kojemu su popisane geografske objektne vrste za koje se prikupljaju geografska imena. Na temelju navedenog Pravilnika glavni ravnatelj Državne geodetske uprave donio je i Specifikaciju registra geografskih imena⁷ kojom se detaljno opisuju karakteristike samog Registra.

³ Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, [NN 112/18](#) i [39/22](#).

⁴ Registar geografskih imena, [mrežna stranica](#).

⁵ Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena, [NN 33/2019](#); Rješenje o imenovanju predsjednika i članova Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena, [NN 42/2023](#).

⁶ Pravilnik o registru geografskih imena, [NN 106/25](#).

⁷ Specifikacija registra geografskih imena, [dokument](#).

5. Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena

Radi jedinstvene standardizacije geografskih imena u Republici Hrvatskoj, a na temelju Zakona, Vlada Republike Hrvatske je 28. ožujka 2019. imenovala prvi saziv Povjerenstva, a 13. travnja 2023. drugi saziv Povjerenstva. Povjerenstvo, kao višedisciplinsko i višeinstitucijsko tijelo, sastavljeno je od stručnjaka iz područja geodezije, geografije, kartografije, hidrografije, jezikoslovlja, povijesti, kulture, međunarodnih odnosa te znanosti i obrazovanja.

Sukladno s člankom 148. stavcima 1. i 4. Zakona Povjerenstvo obavlja zadaće praćenja provedbe propisa o naseljima i njihove primjene u geografskim imenima, provodi reviziju geografskih imena te po potrebi utvrđuje nova, utvrđuje načela pisanja i uporabe stranih geografskih imena za primjenu u obrazovanju, znanosti, hrvatskoj diplomaciji i dr., daje prijedloge i preporuke standardizacije geografskih imena u Republici Hrvatskoj i stranih geografskih imena. Svrha je preporuka pridonijeti standardizaciji pisanja i primjene geografskih imena. Također, Povjerenstvo daje preporuke za poboljšanje RGI-ja te sudjeluje u radu međunarodnih organizacija koje se bave geografskim imenima.

Poslove standardizacije geografskih imena obavljaju javnopravna tijela sukladno s preporukama Povjerenstva.

U trenutku pisanja Preporuka na sastav Povjerenstva je bio sljedeći:

1. Antonio Šustiћ, ravnatelj Državne geodetske uprave, predsjednik Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena
2. članovi Povjerenstva za standardizaciju geografskih imena:
 - dr. sc. Tea Lončar, predstavnica središnjeg tijela državne uprave nadležnog za vanjske poslove
 - Dubravka Đurić Nemec, predstavnica središnjeg tijela državne uprave nadležnog za kulturnu baštinu
 - Sanja Suto, predstavnica središnjeg tijela državne uprave nadležnog za znanost i obrazovanje
 - Valerija Filipović, predstavnica Hrvatskoga hidrografskog instituta
 - dr. sc. Goranka Blagus Bartolec, predstavnica Instituta za hrvatski jezik
 - dr. sc. Ivana Horbec, predstavnica Hrvatskog instituta za povijest
 - prof. dr. sc. Robert Župan, predstavnik Hrvatskoga kartografskog društva
 - izv. prof. dr. sc. Ivan Zupanc, predstavnik Hrvatskoga geografskog društva
 - mr. sc. Mihela Melem Hajdarović, predstavnica Leksikografskog zavoda Miroslav Krleža

- prof. dr. sc. Josip Faričić, predstavnik sveučilišta koje se bavi obrazovanjem i istraživanjem u području geografskih imena
- izv. prof. dr. sc. Helena Pavletić, predstavnica sveučilišta koje se bavi obrazovanjem i istraživanjem u području geografskih imena.

Stalni vanjski članovi:

- dr. sc. Domagoj Vidović, predstavnik Instituta za hrvatski jezik
- Alan Čaplar, Hrvatski planinarski savez
- doc. dr. sc. Ivana Crljenko, Sveučilište u Zadru, Odjel za nastavničke studije u Gospiću
- izv. prof. dr. sc. Sandra Tamaro, Sveučilište Jurja Dobrile u Puli, Filozofski fakultet u Puli

6. Baze podataka, registri i evidencije geografskih imena

U Republici Hrvatskoj postoje ustanove koje izrađuju i održavaju karte, baze podataka, registre i evidencije geografskih imena različitih vrsta objekata.

6.1. Državna geodetska uprava

Državna geodetska uprava (DGU)⁸ središnje je tijelo državne uprave nadležno za, između ostaloga, službenu kartografiju (i arhivsku građu) Republike Hrvatske, vođenje i održavanje RGI-ja, Registra prostornih jedinica (RPJ), Službenog topografsko-kartografskoga informacijskog sustava (STOKIS) i Katastra infrastrukture (KI).

6.1.1. Registar geografskih imena

RGI mrežna je baza u kojoj se evidentiraju i održavaju podatci o geografskim imenima na području Republike Hrvatske za koje je to određeno Zakonom ili posebnim propisima.

RGI je službena osnova za prikupljanje, evidentiranje, obrađivanje, predočavanje, razumijevanje, povezivanje, istraživanje i publiciranje različitih podataka o prostoru, poput izrade različitih zemljovida, statističkih podataka vezanih za prostor, članaka i sl.

U RGI-ju se vode podatci o geografskim imenima razvrstanim u objektne grupe (grupa geografskih objekata koji imaju zajedničke karakteristike), a to su: geografske cjeline, reljefni oblici, vode kopna i mora, otoci i poluotoci, građevine i ostali objekti, područja, naselja, prometnice. Geografska imena navode se uz točke s prostornim koordinatama u geodetskome referentnom sustavu Republike Hrvatske koje označuju točnu lokaciju točkastoga geografskog objekta ili označuju geometrijsko središte arealnog odnosno linearnog objekta.

Sadržaj, način vođenja i održavanja RGI-ja propisan je Pravilnikom o registru geografskih imena.

⁸ Državna geodetska uprava, [mrežna stranica](#).

6.1.2. Registar prostornih jedinica

Registar prostornih jedinica (RPJ)⁹ evidencija je o različitim vrstama prostornih podataka, a osnovan je radi stvaranja službene osnove za prikupljanje, evidentiranje, iskazivanje, razmjenjivanje i povezivanje tih podataka.

U RPJ-u se vode podatci za sljedeće vrste prostornih jedinica: država, županija i Grad Zagreb, grad, općina, naselje, dostavno područje poštanskog ureda, jedinice mjesne samouprave (gradski kotar, gradska četvrt, područje mjesnog odbora), zaštićeno područje, te podatci o područjima mjesne nadležnosti katastarskih ureda, kao i podatci o područjima mjesne nadležnosti općinskih sudova, katastarskih općina, katastarskih područja na moru, statističkih krugova, popisnih krugova, ulica, trgova i zgrada s pripadajućim kućnim brojevima.

Podatci o prostornim jedinicama vode se i održavaju u RPJ-u na temelju službenih dokumenata nadležnih tijela koja o prostornim jedinicama donose odluke i druge akte.

Sadržaj, način vođenja i održavanja RPJ-a propisan je Pravilnikom o registru prostornih jedinica¹⁰.

6.1.3. Službeni topografsko-kartografski informacijski sustav

STOKIS je informacijski sustav koji omogućava izradu, prezentaciju i dobavu topografskih podataka za službena mjerila: 1 : 25 000; 1 : 50 000; 1 : 100 000; 1 : 250 000.

Sastoji se od temeljne topografske baze (TTB), četiri topografske i četiri kartografske baze.

Temeljna topografska baza (TTB) osnovna je objektno orijentirana baza podataka organizirana sukladno s modelom podataka Hrvatskoga topografskog informacijskog sustava (*Croatian Topographic Information System – CROTIS*), primarno nastala topološkom obradom prikupljenih podataka aerofotogrametrijskog snimanja.

Topografske baze podataka (TB) za određeno mjerilo 1 : 25 000 (TB 25), 1 : 50 000 (TB 50), 1 : 100 000 (TB 100), 1 : 250 000 (TB 250) i dr. uspostavljaju se iz TTB-a prema načelu iz krupnijeg u sitnije mjerilo, metodama modelne generalizacije koje su definirane u odgovarajućim specifikacijama proizvoda.

Kartografske baze podataka (KB) uspostavljaju se iz odgovarajućih topografskih baza podataka za istovjetna mjerila: 1 : 25 000 (KB 25), 1 : 50 000 (KB 50), 1 : 100 000 (KB 100), 1 : 250 000 (KB 250) i dr. metodama kartografske generalizacije koje su definirane u odgovarajućim specifikacijama proizvoda.

Sadržaj, način vođenja, održavanja TTB-a te TB-a i KB-a propisan je Pravilnikom o topografskoj izmjeri i izradi državnih karata i odgovarajućim specifikacijama proizvoda¹¹.

⁹ Registar prostornih jedinica, [o RPJ-u](#).

¹⁰ Pravilnik o registru prostornih jedinica, [NN 37/2020](#).

¹¹ Pravilnik o topografskoj izmjeri i izradi državnih karata, [NN 15/2020](#).

6.1.4. Katastar infrastrukture

Katastar infrastrukture (KI)¹² sustav je u kojemu se vode podatci o vodovima, pripadajućim objektima i uređenim područjima elektroenergetske, elektroničke komunikacijske, toplovodne, plinovodne, naftovodne, vodovodne i odvodne infrastrukture, zaštitnim i rezervnim cijevima kad su za navedene vodove iste položene te o drugim objektima, a ovisno o vrsti, vodovi mogu biti podzemni i nadzemni, podmorski i podvodni.

Sadržaj, način vođenja i održavanja KI-ja propisan je Pravilnikom o katastru infrastrukture¹³.

6.2. Ostale baze podataka, registri i evidencije geografskih imena

Abecedni popis osnovnih ostalih baza podataka, registra i evidencija geografskih imena:

- Abecedarij općih izdanja – Leksikografski zavod Miroslav Krleža
- Abecedni popis država i zemalja i njihovih slovnih oznaka – Hrvatska narodna banka
- Marine u Hrvatskoj – ACI marine
- Autobusni kolodvori – Hrvatska gospodarska komora
- Benzinske postaje – INA d.d.
- Biskupije – Hrvatska biskupska konferencija
- Bolnice i zdravstvene ustanove – Ministarstvo zdravstva
- Carinski uredi – Ministarstvo financija
- Ceste – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
- Pravne osobe Katoličke Crkve – Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
- Evidencija vjerskih zajednica u Republici Hrvatskoj – Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
- Dječji vrtići – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
- Domovi zdravlja – Ministarstvo zdravstva
- Granični prijelazi – Ministarstvo financija
- Hidroelektrane, termoelektrane, vjetroelektrane, plinske elektrane – HEP d.o.o.
- Hrvatska željeznička mreža – HŽ Infrastruktura
- Hrvatski pravopis – Institut za hrvatski jezik
- Imena država – Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
- Kulturna dobra – Ministarstvo kulture i medija
- Lovišta – Hrvatske šume
- Morske luke – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
- Novčane jedinice – Hrvatska narodna banka
- Osnovne škole – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
- Registar otoka – Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
- Planinarski domovi, skloništa i kuće – Hrvatski planinarski savez
- Područja posebne zaštite vode i aglomeracija – Hrvatske vode
- Poštanski uredi – Hrvatska pošta

¹² Katastar infrastrukture, [o KI-ju](#).

¹³ Pravilnik o katastru infrastrukture, [NN 77/2021](#).

- Prostorni podatci o moru - Hrvatski hidrografski institut
- Srednje škole – Ministarstvo znanosti, obrazovanja i mladih
- Statističke baze podataka – Državni zavod za statistiku
- Šume – Hrvatske šume
- Termalna vrela/toplice – Ministarstvo zdravstva
- Tijela zatvorskog sustava – Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije
- Vjerske zajednice – Ministarstvo pravosuđa i uprave
- Zajednički informacijski sustav zemljišnih knjiga i katastra – Ministarstvo pravosuđa, uprave i digitalne transformacije/Državna geodetska uprava
- Registar kulturnih dobara – Ministarstvo kulture i medija
- Bioportal – Informacijski sustav zaštite prirode – Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
- Zračni promet – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
- Željezničke pruge – Vlada Republike Hrvatske

7. Izvori za prikupljanje geografskih imena

Prema procjeni na području Republike Hrvatske postoji između 500 000 i 700 000 prirodnih objekata (objekti koji su oblikovani prirodnim procesima) i društvenih objekata (objekti koje je stvorio čovjek) koji imaju (ili bi trebali imati) svoje geografsko ime.

Izvori za prikupljanje geografskih imena u Republici Hrvatskoj dijele se na karte, posebne registre i ostale publikacije.

7.1. Karte

7.1.1. Katastarski plan u mjerilima od 1 : 500 do 1 : 5760

Katastarski plan (KP) skupni je grafički prikaz katastarskih podataka određenog područja u različitim mjerilima (1 : 500, 1 : 1000, 1 : 2000, 1 : 2880, 1 : 2904 i 1 : 5760), a pokriva cjelokupan teritorij Republike Hrvatske. Katastarski planovi, zbog krupnog mjerila, najzornije prikazuju pojedine dijelove užeg područja obuhvata i geografskih imena na njima, a izvori su i za vodnu i reljefnu (rudinsku) toponimiju. Na (starim) katastarskim planovima geografska imena često su pisana na njemačkom, talijanskom ili mađarskom jeziku, a imaju posebnu vrijednost jer su u lokalnom stanovništvu bila u uporabi za vrijeme izmjere i kartiranja određenoga geografskog područja. U pogledu imena zaštićenih područja ne izdvajaju se posebnosti jer su ta područja najčešće imenovana po prevladavajućem ili najznačajnijem geografskom objektu koji je zaštićen.

7.1.2. Digitalna ortofotokarta u mjerilima od 1 : 1000 do 1 : 5000 i u sitnijem mjerilu

Digitalna ortofotokarta (DOF) predstavlja list karte sastavljen od jedne ortofotografije ili više ortofotografija jedinstvenog mjerila, s izrađenim elementima geografske karte (pravokutnom koordinatnom mrežom, kartografskim znacima za neke objekte, izohipsama, opremljen imenima, kotama, izvanokvirnim podacima i dr.). DOF je izrađen prevođenjem digitalne

aerofotogrametrijske snimke (poznatih vrijednosti unutarnje i vanjske orijentacije) iz centralne u ortogonalnu projekciju uz uporabu digitalnog modela reljefa odgovarajuće točnosti.

7.1.3. Hrvatska osnovna karta u mjerilima 1 : 5000 ili 1 : 10 000

Hrvatska osnovna karta (HOK) osnovna je geografska karta u mjerilima 1 : 5000 (HOK5) ili 1 : 10 000 (HOK10). Na kartama ovih mjerila nalazi se najveći broj geografskih imena vezan uz zaštićena područja prirodne i kulturne baštine.

7.1.4. Detaljna topografska karta u mjerilima od 1 : 25 000 do 1 : 250 000

Detaljna topografska karta opća je geografska karta s velikim brojem informacija o mjesnim prilikama prikazanoga područja, koje se odnose na naselja, prometnice, vode na kopnu i more, zemljišne oblike, vegetaciju i granice teritorijalnih područja, a sve dopunjeno s opisom karte. Na topografskoj karti svi navedeni objekti prikazuju se s jednakom važnošću i s određenim stupnjem generalizacije.

7.1.5. Ostale karte

Geografska imena prikupljaju se i iz ostalih karata kao što su pregledne topografske karte sitnijih mjerila, ranonovovjekovne karte s topografskim obilježjima, srednjovjekovne i ranonovovjekovne pomorske karte, karte prvih hidrogrfskih izmjera Jadrana s početka 19. stoljeća (iz razdoblja francuske i druge austrijske uprave na području današnjih hrvatskih obalnih županija), topografske karte iz prve (josefinske), druge (franciskanske) i treće (francjosefinske) vojne izmjere te opće i tematske karte određenog područja u javnoj uporabi.

7.2. Posebni registri i ostale publikacije

Posebni registri i ostale publikacije važan su izvor za prikupljanje geografskih imena. S obzirom na sadržaj i namjenu, geografska imena prikupljaju se iz izvora kao što su RPJ, ZIS, KI i dr., knjige, rječnici, enciklopedije, leksikoni, crkveni dokumenti, različiti popisi, kulturni sadržaji, priručnici, podatci odgojno-obrazovnih ustanova, institucija, udruga i sl. Imena zaštićenih područja prirode zabilježena su u pregledu zaštićenih područja u Hrvatskoj koji se nalazi u Informacijskom sustavu zaštite prirode ([Bioportal](#)), uključujući interaktivnu mrežnu kartu zaštićenih područja RH. Imena područja zaštićene kulturne baštine odnose se na nepokretna kulturna dobra. Podatci o nepokretnoj kulturnoj baštini dostupni su na mrežnoj stranici [Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske](#).

8. Preporuke za imenovanje zaštićenih područja

Pravilnikom o registru geografskih imena (prilog [Katalog geografskih objekata](#)) izdvojena je objektna grupa „Područja (zaštićena)”, koja se u skladu sa standardnojezičnim normama u ovom dokumentu naziva „Zaštićena područja”. Ta geografska imena u postojećim tipologijama nemaju neku posebnu identifikaciju. Najčešće je riječ o geografskim objektima koji već imaju svoje geografsko ime (oronimi, hidronimi itd.) po kojemu je imenovano i zaštićeno područje.

Objektna grupa „Zaštićena područja” obuhvaća zaštićena područja prirodne i kulturne baštine, koja su poimenično navedena i definirana u spomenutom Katalogu geografskih objekata (Privitak I. *Izvadak iz Kataloga geografskih objekata*).

8.1. Imena zaštićenih područja prirode

Zakonom o zaštiti prirode utvrđene su sljedeće kategorije zaštićenih područja:

- strogi rezervat
- nacionalni park
- posebni rezervat
- park prirode
- regionalni park
- spomenik prirode
- značajni krajobraz
- park-šuma
- spomenik parkovne arhitekture.¹⁴

Pritom su strogi rezervat, nacionalni park, posebni rezervat i park prirode zaštićena područja od državnog značenja, dok su regionalni park, spomenik prirode, značajni krajobraz, park-šuma i spomenik parkovne arhitekture zaštićena područja od lokalnog značenja. Zaštićena područja upisuju se u Upisnik zaštićenih područja. Zakonom o zaštiti prirode predviđene su nadležnosti u proglašavanju zaštićenih područja:

- a) nacionalni park i park prirode proglašava Hrvatski sabor zakonom
- b) stroge i posebne rezervate proglašava Vlada uredbom
- c) regionalni park i značajni krajobraz, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu prirode i središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove poljoprivrede, ribarstva, šumarstva, vodnoga gospodarstva, pomorstva i gospodarstva, proglašava predstavničko tijelo nadležne jedinice područne (regionalne) samouprave (županijske skupštine i Skupština Grada Zagreba)
- d) spomenik prirode, park-šumu i spomenik parkovne arhitekture, uz prethodnu suglasnost ministarstva nadležnog za zaštitu prirode, a za park-šumu i središnjeg tijela državne uprave

¹⁴ Zakon o zaštiti prirode, [pročišćeni tekst](#), čl. 111.

nadležnog za poslove šumarstva, proglašava predstavničko tijelo nadležne jedinice područne (regionalne) samouprave (županijske skupštine i Skupština Grada Zagreba).¹⁵

Svaki akt o proglašenju zaštićenog područja prirode treba sadržavati:

- ime (u Zakonu se pogrešno navodi riječ naziv) i kategoriju zaštićenog područja
- opis granice zaštićenog područja
- kartu zaštićenog područja u analognom i digitalnom obliku, koja je sastavni dio akta o proglašavanju
- naznaku mjerila kartografskog prikaza
- posebnu geodetsku podlogu za upis pravnog režima u katastar i zemljišnu knjigu.

U pogledu imenovanja zaštićenih područja nadležnost ovisi o ovlaštenom tijelu za proglašenje svake od kategorija zaštićenih područja prirode kao i o javnoj ustanovi koja tim područjima upravlja.

Uz navedene kategorije zaštićenih područja Zakonom o zaštiti prirode predviđena su i neka druga područja koja se odnose na zaštitu bioraznolikosti i georaznolikosti, a koja također imaju svoja imena. Riječ je o prostornim cjelinama obuhvaćenim ekološkom mrežom Natura 2000. Tu ekološku mrežu čine područja u kojima se nalaze prirodni stanišni tipovi i staništa divljih vrsta od interesa za Europsku uniju. Posebna su vrsta zaštićenih područja i područje očuvanja značajno za ptice, kao i područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove divljih vrsta (osim ptica).

Također, zaštićeni su objekti i speleološki objekti za koje je potrebno voditi speleološki katastar. Premda je riječ o geografskim objektima koji se na kartama prikazuju točkastim signaturama, oni imaju linijske i površinske dimenzije pa ih u pogledu (pre)imenovanja treba obuhvatiti unutar objektne grupe „Zaštićena područja”.

8.2. Imena zaštićenih područja kulture

Zaštićena područja kulture u klasifikaciji kulturne baštine pripadaju kategoriji nepokretne kulturne baštine. Nepokretna kulturna dobra podrazumijevaju graditeljsku baštinu koju čine pojedinačne građevine i skupina građevina te kulturni krajolik, i to:

- naselje ili njegov dio

¹⁵ Zakon o zaštiti prirode, [pročišćeni tekst](#), čl. 123.

- građevina ili njezini dijelovi ili građevina s okolišem
- elementi povijesne opreme naselja
- povijesno zelenilo, vrt, perivoj, park i drvored
- javna plastika i drugi slični objekti
- tehnički objekt s uređajima
- memorijalno područje, mjesto i obilježje u vezi s povijesnim događajima i osobama
- arheološko nalazište i zona, uključujući podvodna nalazišta i zone
- područje i mjesto s etnološkim i toponimskim sadržajima
- krajolik čija su obilježja rezultat djelovanja i međudjelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika.¹⁶

Nepokretna kulturna baština imenovana je po nekoj od gore navedenih prostornih cjelina, odnosno po imenu lokaliteta u kojima se nalaze.

Odluku o proglašenju statusa kulturnog dobra donosi ministarstvo zaduženo za resor kulture po službenoj dužnosti. Sva kulturna dobra upisuju se u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske. Odluka o proglašenju statusa kulturnog dobra treba sadržavati definirani prostorni obuhvat. Prostorni obuhvat kulturnog dobra dostavlja se tijelu državne uprave nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu. To se čini radi zabilježbe kulturnog dobra u katastar i zemljišnu knjigu na katastarskim česticama utvrđenim odlukom o proglašenju te lučkoj kapetaniji kada se odluka o proglašenju kulturnog dobra odnosi na podvodno arheološko nalazište.¹⁷ Zaštitu kulturnih dobara od lokalnog kulturno-povijesnog i/ili društvenog značenja, koja nisu upisana u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, može proglasiti predstavničko tijelo jedinica područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave, ako se nalaze na njihovu području. Slijedom navedenoga, postupak (pre)imenovanja u nadležnosti je javnopravnih tijela koja donose odluku o proglašenju statusa kulturnog dobra.

8.3. Postupak (pre)imenovanja geografskih objekata iz skupine „Zaštićena područja”

Nadležnost (pre)imenovanja zaštićenih područja prirode proizlazi iz zakonski utvrđenog mehanizma proglašenja i upravljanja tim područjima. Na isti način nadležnost (pre)imenovanja nepokretne kulturne baštine proizlazi iz zakonski utvrđenog mehanizma upravljanja tim dobrima. Dok je zaštita prirodne baštine povjerena javnim ustanovama koje osniva Republika Hrvatska (putem Vlade) te županije i Grad Zagreb, u pogledu nepokretne kulturne baštine Republika Hrvatska te jedinice područne (regionalne) samouprave i lokalne samouprave za

¹⁶ Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, [NN 145/24](#), čl. 9.

¹⁷ Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnog dobra, [NN 145/24](#), čl. 19.

upravljanje kulturnim dobrom i provođenje mjera zaštite i očuvanja kulturnih dobara mogu osnivati ustanove i zaklade. Isto tako, te poslove mogu povjeriti drugoj pravnoj osobi kojoj je osnivač Republika Hrvatska i/ili jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Preporučuje se da javnopravna tijela u postupak standardizacije imena iz objektne grupe „Zaštićena područja” uključe stručnjake iz područja hrvatskoga jezika (onomastičare), geografije, geodezije, kartografije i povijesti. Pri tom postupku potrebno je služiti se *Metodologijom postupanja u standardizaciji geografskih imena u bazi Registra geografskih imena*¹⁸ i *Preporukama za pisanje geografskih imena na kartama i u ostalim publikacijama*¹⁹. Prije donošenja odluke o (pre)imenovanju prijedlog bi trebalo dostaviti Povjerenstvu za standardizaciju geografskih imena koje će dati stručno mišljenje.

U postupku (pre)imenovanja u obzir se uzima ime usklađeno s ovim Preporukama za imenovanje zaštićenih područja.

U postupku (pre)imenovanja preuzima se postojeći popis zaštićenih područja koji je sastavni dio Registra geografskih imena.

Uz nominativ imena zaštićenih područja u Registru geografskih imena navode se genitivni i lokativni oblici koje donosi Povjerenstvo za standardizaciju geografskih imena. Preporuka je da akt o (pre)imenovanju zaštićenog područja uključuje navedene oblike riječi.

8.4. Preporuke za (pre)imenovanje objekata iz objektne grupe „Područja”

Ustavom Republike Hrvatske određeno je da je hrvatski jezik službeni jezik u Republici Hrvatskoj, a pismo latinica. Stoga imena objekata iz objektne grupe „Područja” trebaju biti usklađena s pravopisnim normama hrvatskoga standardnog jezika.

Dvojezična uporaba imena zaštićenih područja regulira se posebnim zakonima, uz primjenu pravopisnih načela jezika na kojemu se, uz hrvatsku inačicu na prvom mjestu, takvo ime piše (npr. Nacionalni park *Brijuni* / Parco Nazionale di Brioni).

Pri (pre)imenovanju preporučuje se:

- a) uvažavati nadležnosti javnopravnih tijela zaduženih za proglašenje i upravljanje zaštićenim područjima

¹⁸ Metodologija postupanja u standardizaciji geografskih imena, [dokument](#).

¹⁹ Preporuke za pisanje geografskih imena na kartama i u ostalim publikacijama, [dokument](#).

- b) zadržati prihvaćena službena imena objekata iz objektne grupe „Zaštićena područja” ako su u skladu s jezičnim normama (npr. Park prirode *Lonjsko polje*, Nacionalni park *Plitvička jezera*, Arheološki park *Andautonija*).

U skladu s pravopisnom normom hrvatskoga standardnog jezika imena zaštićenih područja pišu se velikim početnim slovom (Nacionalni park *Kornati* / NP *Kornati*, Park prirode *Papuk* / PP *Papuk*, Park Maksimir u Zagrebu, Bijeće i Samarske stijene, Vražji prolaz i Zeleni vir). Pri zapisivanju višerječnog imena primjenjuje se pravopisno pravilo da se kosim slovima ili znakom navodnika označuju sastavnice koje su i same ime, a navode se u nominativu (Nacionalni park *Kornati* ili Nacionalni **park „Kornati”**).

Malim početnim slovom pišu se riječi ili izrazi koji pobliže označavaju ime zaštićenog područja, npr. park-šuma, arheološko nalazište, strogi rezervat, značajni krajobraz, a nisu službeni dio geografskog imena nego njegova opća odrednica (npr. spomenik parkovne arhitekture Maksimir kada je riječ o neformalnom spomenu zaštićenog područja u kategoriji spomenik parkovne arhitekture čije je službeno ime Park Maksimir u Zagrebu).

Imena arheoloških parkova i regionalnih parkova zbog sustavnosti potrebno je pisati velikim početnim slovom (npr. Regionalni park *Moslavačka gora*, Arheološki park *Andautonija*).

- c) radi očuvanja lokalne toponimije i identiteta, imena u uvriježenoj uporabi upisuju se u RGI bez obveze usklađivanja s pravilima tvorbe standardnog jezika (npr. Park prirode Kopački rit po mađ. *Kopács*, a ne hrv. Kopačevo).
- d) u slučajevima kada se zaštićeno područje nalazi na teritoriju dviju ili više jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave ime treba biti usuglašeno između svih tih jedinica na čijem se području zaštićeno područje nalazi (npr. Park prirode *Velebit* koji se proteže na području Ličko-senjske i Zadarske županije).
- e) u slučajevima kada se zaštićeno nalazi na teritoriju dviju ili više država potrebno je u službenoj uporabi u Hrvatskoj rabiti ime takva područja na hrvatskom jeziku (npr. Regionalni park *Mura – Drava*).

PREDSJEDNIK POVJERENSTVA ZA
STANDARDIZACIJU GEOGRAFSKIH IMENA

GLAVNI RAVNATELJ
DRŽAVNE GEODETSKE UPRAVE

Antonio Šustić, dipl. ing. geod.

Privitak I. Izvadak iz *Kataloga geografskih objekata*

Vrsta objekta	Definicija objekta
arheološki park	Istraženo, zaštićeno i prezentirano arheološko nalazište ili njegov dio koji uključuje informativno-didaktičke sastavnice prezentacije i interpretacije radi podizanja svijesti o važnosti arheološke baštine.
arheološko nalazište ili zona	Područje koje sadržava dokaze o prošlim ljudskim aktivnostima ili razdobljima u povijesti, a posjeduje cjelovitost i izvornost fizičkih ostataka.
kulturni krajolik	Područje od posebnog interesa za zaštitu čija su obilježja rezultat djelovanja i međudjelovanja prirodnih i/ili ljudskih čimbenika, a posjeduje cjelovitost i izvornost, povijesnu, estetsku, društvenu, znanstvenu ili duhovnu vrijednost, kao i druge vrijednosti.
kulturno dobro	Materijalno dobro; nepokretna stvar od kulturno-povijesnog, umjetničkog, arhitektonskog, paleontološkog, arheološkog, etnografskog, antropološkog i znanstvenog značenja upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.
kulturno-povijesna cjelina	Nepokretno kulturno dobro koje obuhvaća područje od posebnog interesa za zaštitu čija je povezanost i vrijednost prepoznata s arheološkog, etnografskog, arhitektonskog, povijesnog, estetskog ili sociokulturnoga gledišta.
memorijalno kulturno dobro	Integralno i cjelovito sačuvano povijesno-memorijalno područje, mjesta povijesnih događanja, spomen-park, mjesta masovnih stradanja, groblja, grobnice i grobovi, legendarna područja i mjesta kojima se trajno čuva sjećanje zajednice.
nacionalni park	Prostrano, pretežno neizmijenjeno područje kopna i/ili mora iznimnih i višestrukih prirodnih vrijednosti koje obuhvaća jedan ili više sačuvanih ili neznatno izmijenjenih ekosustava, a prvenstveno je namijenjen očuvanju izvornih prirodnih i krajobraznih vrijednosti.
park prirode	Prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora velike bioraznolikosti i/ili georaznolikosti, s vrijednim ekološkim obilježjima, naglašenim krajobraznim i kulturno-povijesnim vrijednostima.
park-šuma	Prirodna ili sađena šuma, veće bioraznolikosti i/ili krajobrazne vrijednosti, a koja je namijenjena i odmoru i rekreaciji.
posebni rezervat	Područje kopna i/ili mora od osobitog značenja zbog jedinstvenih, rijetkih ili reprezentativnih prirodnih vrijednosti ili je ugroženo stanište ili stanište ugrožene divlje vrste, a prvenstveno je namijenjen očuvanju tih vrijednosti.
povijesni urbani krajolik	Područje povijesnih slojeva te kulturnih i prirodnih vrijednosti kulturno-povijesne cjeline, naselja gradskih obilježja i pripadajućega okruženja.
regionalni park	Prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora velike bioraznolikosti i/ili georaznolikosti, s vrijednim ekološkim obilježjima i krajobraznim vrijednostima karakterističnim za područje na kojem se nalazi.
spomenik parkovne arhitekture	Umjetno oblikovani prostor (perivoj, botanički vrt, arboretum, gradski park) koji ima estetsku, stilsku, umjetničku, kulturno-povijesnu i odgojno-obrazovnu vrijednost.
spomenik prirode	Pojedinačni neizmijenjeni dio prirode koji ima ekološku, znanstvenu, estetsku ili odgojno-obrazovnu vrijednost.

Vrsta objekta	Definicija objekta
strogi rezervat	Područje kopna i/ili mora s neizmijenjenom ili neznatno izmijenjenom sveukupnom prirodom, a namijenjen je isključivo očuvanju izvorne prirode.
svjetska baština	Geografski objekti na UNESCO-ovoj Listi svjetske baštine.
značajni krajobraz	Prirodni ili kultivirani predjel velike krajobrazne vrijednosti i bioraznolikosti i/ili georaznolikosti ili krajobraz očuvanih jedinstvenih obilježja karakterističnih za pojedino područje.